

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

КРЕАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	Усі
Спеціальність	Усі
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Усі

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

Вибіркова
Українська

Завідувач кафедри
менеджменту, логістики та інновацій

Олена ЯСТРЕМСЬКА

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри менеджменту, логістики та інновацій

Протокол № 25 від 01.07.2022р.

Розробник:

Томах В. В., к.е.н., доц. кафедри менеджменту, логістики та інновацій

Литовченко І. В., к.е.н., доц. кафедри менеджменту, логістики та інновацій

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни передбачає теоретичну та практичну підготовку студентів до вирішення конкретних завдань з креативного управління підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки та надає можливість засвоєння фундаментальних знань з теоретичних основ управління, креативного менеджменту, основ підприємницької діяльності практичних навиків організації підприємницької діяльності та використання методів креативного управління.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями і темами. Вміщено плани лекцій і лабораторних робіт, матеріал щодо закріплення знань (самостійну роботу, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Предметом навчальної дисципліни є особливості та закономірності створення функціонування та розвитку підприємств в різних сферах підприємницької діяльності з використанням методів креативного управління.

Мета навчальної дисципліни: набуття системних знань з теоретичних засад та організаційно-методичних основ формування й розвитку підприємницької діяльності з використанням креативного управління.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Макро- і мікроекономіка, Теорія організації	Дисципліни професійного спрямування за спеціальністю

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність до визначення основ підприємницької діяльності.	Використовувати базові знання з історії розвитку та організації підприємницької діяльності.
Вміння визначати особливості організаційно-правових форм підприємництва	Використовувати базові знання з особливостей організації та відкриття різних організаційно-правових форм, видів підприємництва
Здатність до формування соціального підприємництва	Використовувати базові знання з особливостей становлення соціального підприємництва
Здатність використовувати в процесі підприємницької діяльності креативні методи управління	Використовувати базові знання з креативності при організації підприємницької діяльності
Здатність до формування креативного середовища на підприємстві	Використовувати знання з особливостей формування креативного середовища для прийняття управлінських рішень
Здатність до визначення ризиків підприємницької діяльності.	Використовувати базові знання з визначення та оцінки ризиків підприємницької діяльності в умовах сучасного розвитку

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та законодавчі основи підприємницької діяльності.

Поняття підприємницької діяльності. Визначення та сутність підприємництва, підприємництво як особлива економічна категорія, суб'єкти підприємницької діяльності. Об'єкт, суб'єкт і мета підприємницької діяльності. Визначення функцій та принципів підприємницької діяльності. Історія виникнення підприємництва. Етапи розвитку підприємницької діяльності, внесок українських вчених в розвиток підприємництва. Методи пошуку підприємницької ідеї. Метод фокального об'єкту, метод аналогії. Законодавча база України щодо підприємницької діяльності.

Тема 2. Організаційно-правові форми та види підприємництва. Соціальне підприємництво: основні тенденції розвитку в сучасних умовах

Організаційно-правові форми ведення підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми підприємництва в світі та Україні. Переваги та недоліки окремих форм. Обґрунтування вибору організаційно-правової форми. Реєстрація підприємницької діяльності. Процес створення власної справи. Особливості реєстрації підприємництва в залежності від обраної організаційно-правової форми. Статут приватного підприємства. Засновницький договір та його структура. Сутність соціального підприємництва, особливості становлення та розвитку.

Тема 3. Сутність креативності та її значення для управління підприємницькою діяльністю.

Поняття та сутність креативності. Місце креативності в дослідницькій та управлінській діяльності. Особливості підприємницької творчості. Становлення творчого потенціалу підприємницької організації. Модель творчого потенціалу підприємця. Креативність як основна умова створення інновацій. Поняття креативного менеджменту, задачі, методи.

Тема 4. Методи активізації творчого мислення в управлінні

Поняття та необхідність творчого мислення в підприємницькій діяльності. Методи генерування інноваційних ідей. Переваги та недоліки неалгоритмічних методів творчості. Формування необхідних умов для активізації творчого мислення. Концепція управління талантами з позиції забезпечення креативності.

Тема 5. Формування креативного середовища на підприємстві для прийняття управлінських рішень

Поняття та особливості креативного середовища. Складові та функції креативного середовища при прийнятті управлінських рішень. Фактори формування креативного середовища. Модель компанії «Корпорація трьох І». Модель чотирьох Р. Зовнішні бар'єри прояву креативності в організації.

Тема 6. Основи використання інтелектуальної власності як результату креативної діяльності

Сутність інтелектуальної власності. Поняття інтелектуальної активності. Інтелектуальний капітал. Об'єкти інтелектуальної власності. Законодавче забезпечення використання об'єктів інтелектуальної власності. Взаємозв'язок креативності та формування інтелектуальної власності. Всесвітня організація інтелектуальної власності.

Тема 7. Основні ризики підприємницької діяльності в сучасних умовах.

Сутність та види ризиків ведення підприємницької діяльності. Поняття ризиків, ризикова подія, наслідки ризику, ставлення до ризику. Види і особливості економічних, політичних, комерційних, інвестиційних і виробничих ризиків. Оцінки ризиків ведення підприємницької діяльності. Коефіцієнт ризику, Статистичні показники оцінки ризику,

Експертні методи оцінки ризику, метод аналізу доцільності витрат, метод використання аналогів. Методи зниження підприємницького ризику. Ухилення від ризику (уникнення ризику), передача ризику (трансферт партнерам), локалізація (лімітування) ризику, розподіл ризику, компенсація ризику.

Тема 8. Креативність як основа конкурентоспроможності суб'єктів підприємницької діяльності

Визначення поняття конкурентоспроможності. Чинники впливу. Роль креативності в формуванні та підвищенні конкурентоспроможності об'єктів підприємницької діяльності.

Перелік практичних (семінарських) / лабораторних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

Основним методом викладання за дисципліною є пояснювально-ілюстративний метод, що є інструментом вивчення теоретичного матеріалу, усі лекції представлені у вигляді презентацій з використанням Microsoft PowerPoint. Для досягнення компетентностей та результатів навчання також використовуються методи: дискусії (Тема 5, 7), демонстрація ілюстративного матеріалу (Тема 1-8), моделювання професійних ситуацій (Тема 2, 8), робота в малих групах (Тема 1, 4), кейс-стадії (Тема 2, 3, 5), різноманітні індивідуальні та групові роботи (Тема 1-8), робота з джерелами статистичної інформації та нормативними актами (Тема 2).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводять у формі заліку, відповідно до графіка навчального процесу.

Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

лабораторних та практичних робіт – виконання завдань (7 балів за кожне завдання) за умови правильного виконання отриманого завдання. Загальна кількість балів 56.

самостійної роботи – презентація результатів дослідження (10 балів за кожну презентацію) за умови обґрунтування отриманих результатів та надання пропозицій. Загальна кількість балів 20.

Колоквиум. Протягом семестру студенти пишуть два колоквиуми (по 12 балів кожен). Перший колоквиум включає теми з 1 по 6, другий теми з 7 по 10. Максимальна кількість балів за обидва колоквиуми – 24.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Креативне управління підприємницькою діяльністю» розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1. Сутність та законодавчі основи підприємницької діяльності.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 1	Сутність підприємницької діяльності	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Практичне заняття 1	Проблемна лекція «Особливості підприємницької діяльності в сучасних умовах»	Активна робота на практичному занятті.	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за заданою тематикою. Оформлення презентацій.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	
Тема 2. Організаційно-правові форми та види підприємства. Соціальне підприємство: основні тенденції	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 2	Організаційно-правові форми та види підприємства	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Лабораторне заняття 1	Робота в малих групах: Особливості відкриття підприємств різних організаційно-правових форм.	Активна робота на лабораторному занятті.	7
	Лекція 3	Соціальне підприємство: основні тенденції розвитку в сучасних умовах	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Практичне заняття 2	Дискусія: Роль соціального підприємства в сучасних умовах	Активна участь у виконанні практичних завдань	7
	<i>Самостійна робота</i>			

розвитк у в сучасни х умовах	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Інтернет за заданою тематикою.	Презентація результатів дослідження	10	
<i>Аудиторна робота</i>					
Тем а 3. Сутніст ь креатив ності та її значенн я для управлі ння підприє мницьк ою діяльніс тю.	Лекція 4	Поняття креативності та її вплив на підприємницьку діяльність	Робота на лекції, відповіді на питання.		
	Практичне заняття 3	«Роль та значення креативного мислення в сучасному менеджменті»	Активна робота на практичному занятті. Перевірка домашніх завдань	7	
	Лекція 5	Інструменти креативності в підприємницькій діяльності	Робота на лекції, відповіді на питання.		
	<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки індивідуального варіанту практичного завдання.	Контроль самостійної роботи не передбачено.		
<i>Аудиторна робота</i>					
Тема 4. Метод и актив ізації творч ого мисле ння в управ лінні	Лекція 6	Методи активізації творчого мислення в управлінні.	Робота на лекції, відповіді на питання.		
	Практичне заняття 4	Тестування	Колоквіум	12	
		Міні тренінг «Розвиток творчих здібностей в групі»	Активна робота на практичному занятті.	7	
	Лабораторне заняття 2	Засоби активізації творчого мислення	Активна робота на лабораторному занятті.	7	
	<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Контроль самостійної роботи не передбачено.			
Тем	<i>Аудиторна робота</i>				

а 5. Формування креативного середовища на підприємстві для прийняття управлінських рішень	Лекція 7	Формування креативного середовища на підприємстві для прийняття управлінських рішень	Робота на лекції, відповіді на питання.	
	Лабораторне заняття 3	Засоби та інструменти формування креативного середовища підприємства	Презентація	7
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	
Тема 6. Основи використання інтелектуальної власності як результату креативної діяльності	Аудиторна робота			
	Лекція 8	Основи використання інтелектуальної власності як результату креативної діяльності	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту).	
	Лабораторне заняття 4	Структура інтелектуальної власності	Активна робота на лабораторному занятті.	7
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Контроль самостійної роботи не передбачено.		
Тема 7. Основні ризики підприємницької діяльності в сучасних умовах.	Аудиторна робота			
	Лекція 9	Основні ризики підприємницької діяльності в сучасних умовах.	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту).	
	Лабораторне заняття 5	Методики оцінки ризиків підприємницької діяльності	Активна робота на занятті.	7
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	-	
Тема 8. Креативність як	Аудиторна робота			
	Лекція 10	Креативність як основа конкурентоспроможності суб'єктів підприємницької діяльності	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту).	

основа конкурентоспроможності суб'єкти в підприємницькій діяльності	Практичне заняття 5	Креативність як чинник конкурентоспроможності підприємства. Модульна контрольна робота	Колоквіум	12
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Презентація результатів дослідження	10

Рекомендована література

Основна

1. Брич В. Я. Креативний менеджмент : підручник / Брич В. Я., Корман М. М. ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. - 219 с.
2. Шерман Л. Пока псы лают, коты побеждают. Менеджмент без догм [Текст] / Леонард Шерман пер. с англ. [А. Олейник]. - Київ : Альпіна Паблішер, 2020. - 399 с.

Додаткова

3. Гріффітс К. Посібник із креативного мислення / Кріс Гріффітс, Меліна Кості. – Фабула, 2020. – 288 с.
4. Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток [Текст] : [колект.] монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Л. Калініченко ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. - Харків : Панов А. М. [вид.], 2018. - 315 с.
5. Клей А. Економіка бунтівників. Уроки креативності від піратів, гакерів, бандитів та інших неформальних підприємців [Текст] / Алекса Клей, Кіра Майя Філліпс ; пер. з англ. Наталія Палій. - Київ : Книголав, 2018. - 265, [6] с.
6. Креативна складова професійного мислення: теоретичний та практичний вимір [Текст] : монографія / Н. Ф. Шевченко, Н. М. Кучинова ; Запоріж. нац. ун-т, Західнодонбас. ін-т ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіон. акад. упр. персоналом". - Павлоград : ІМА-прес, 2018. - 239 с.
7. Свидрук І. І. Концептуально-методологічні основи розвитку креативного менеджменту національного господарства України [Текст] : [монографія] / І. І. Свидрук. – Львів : Растр-7, 2018. – 447 с.

Інформаційні ресурси:

8. Креативна країна. Культурно-освітній проект. – Режим доступу: creativescountry.org
9. Креативне лідерство: навчальний посібник / С. Ю. Пашенко, О. О. Сербін, С. П. Стоян, А. Ю. Трофімов, Д. В. Лукін; за ред. М. В. Ситницького. Київ : Національний центр розвитку креативного підприємництва КНУ ім. Т. Шевченко, Видавництво

- Ліга-К, 2020. – 100 с. – Режим доступу:
https://ncse.knu.ua/books/NCSE_Course%20Guide_Creative%20Leadership.pdf
10. Сайт Персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С.Кузнеця - дисципліна "Креативне управління підприємницькою діяльністю". – Режим доступу:
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=8824>